

יו"ד הל' מזוזה סימן רפ"ו סעיף א') פוטר ממזוזה והרשב"א (בחידושו לחולין דף קל"ה ע"ב ד"ה ליפרוק, הובא בב"י יו"ד שם) מחייב, ופלוגתתם תלוי' בב' השיטות שבתוס' הנ"ל, דלהצד הראשון דס"ל דלא בעי ביתך ^{דבר שצריך} ממש, וחייב המזוזה הוא משום דירתו, דכל שדר בבית צריך שימור, ושוכר חייב מה"ת במזוזה, אז אמרינן דשותפות גוי נמי אינו פוטר את הבית ממזוזה, דאעפ"י שהגוי הוא שותף בבית, מ"מ הישראל כשדר בו חייב במזוזה, דסוף סוף שמירה בעי כיון דדר בה, דמה בכך דיש לגוי שותפות בבעלות על הבית, שהרי גם בשוכר יש שותפות של המשכיר ומ"מ השוכר חייב במזוזה, א"כ ה"ה בשותפות נכרי חייבים במזוזה. אבל אי שוכר אינו חייב במזוזה מה"ת, דבית שכור לא חשוב ביתך דידך, א"כ י"ל דכשיש לו לגוי שותפות בהבית נמי לא הוי ביתך, שהרי אינו מיוחד לך, וכמו כל הני דדרשו בריש פ' ראשית הגז למעט שותפות גוי.

וממשיך שם הגרע"א, וז"ל: ובזה מיושב מה דפסק בפשיטות הרמ"א (סי' רפ"ו ס"א) דשותפות עכו"ם פטור ממזוזה, והוא מהמרדכי פ"ק דע"ז, והרי הב"י שם הביא דברי הרשב"א בחי' לחולין דשותפות נכרי חייב במזוזה, והיאך לא חשש הרמ"א להחמיר. ולפמ"ש ניחא, דטעמא דהרשב"א דמחייב כסברא א' הנ"ל דלא בעי ביתך ממש, וא"כ למסקנת תוס' והרא"ש דשוכר אף לאחר ל' פטור מה"ת, דבעי ביתך דידך, ממילא שותפות נכרי פטור וכנ"ל, משו"ה הכריע כן הרמ"א, כיון דדעת תוס' והרא"ש גם כן כהמרדכי בזה. עכ"ל.

אולם דברי הגרע"א צריכים עיון, דנתעלמו ממנו לפי שעה דברי הרשב"א בחידושו לשכת דף קל"א דכתב דשוכר פטור מה"ת ממזוזה וכמו שהדר בבית הפקר פטור ממזוזה, דבעינן ביתך לחיוב מזוזה, וא"כ לפי דברי הגרע"א הנ"ל הו"ל להרשב"א לפטור ממזוזה בבית של שותפות גוי וישראל, דלא הוי בית המיוחד לך.

והנה שיטה זו היא גם שיטת הריטב"א והרמב"ן בשכת דסוכרים דשוכר אינו מחייב במזוזה אלא מדרבנן לאחר שלשים יום שנראה כשלו, וכמו שכתבו התוס' בע"ז).

והקשינו לעיל על שיטה זו מהא דאמרינן בברכות דף כ' דנשים ועבדים חייבים במזוזה, והרי מה שקנה עבד קנה רבו, ואיך שייך בית

העבד, דעבד אין לו בית, וכן אשה, וכן איך שייך לומר שזה הבית שייך לעבד, והרי במזוזה כתיב "ביתך". וכן לא שייך לחייבם מדרבנן כדי שלא יטעו לומר ששייך אליהם, דהלא לא שייך שיהי' להם בית משלהם. וכן יש לתמוה על עיקר הטעם בכדי שלא יטעו, דאיך שייך לומר שיטעו שזה הבית שייך להשוכר, הא אפשר לשאול אותו אם הוא דר בהבית בתורת שכירות או בתורת בעלות. וכן הקשינו מלשכת פרהדרין שהי' בה מזוזה, והרי לא גרע משוכר, וכנ"ל.

— ח —

לענין חתומה

ואשר נראה לומר, דכיון דכתיב תרתי ביתך, ילפינן מזה דצריך שני תנאים לחיוב המזוזה: א' ביתך ולא של אחרים ושל הפקר, וכן לא של שוכר, ב' ביתך דרך ביאתך, שבה "ביאתך" יהא ניכר שהוא ביתך.

ביאור הדבר, דכמו שפירשנו לעיל (באות ד') לפי השיטה הראשונה שבתוס' שהעיקר מה שמחייב במזוזה היא הדירה, שזהו ענין ביתך דרך ביאתך, וביתך ולא של אחרים ולא של הפקר זהו רק תנאי בהדבר, כמו כן הוא לפי שיטה זו השני' שאין צריך שיהא הבית שלו, אלא דפליגי ב' השיטות אם שוכר יכול לעשות מהבית ששוכר שיהא נקרא מקום דירתו, דהשיטה הראשונה ס"ל דשפיר הוי מקום דירתו, ואילו השיטה השני' סוברת דאינו נעשה מקום דירתו, דכיון דהבית אינו נעשה לעולם קנינו של השוכר, לכן אינו יכול לעשות ולקבוע שם דירה. וזה בא הכתוב למעט מביתך, ביתך ולא של אחרים, אלא דמדרבנן חייב לעשות ולקבוע שם מזוזה מפני שנראה שהוא שלו.

וזהו ביאור התוס' שכתבו במנחות דף מ"ד ע"א: והא דבעי בסוף השואל מזוזה על מי, ופריך הא אמר רב משרשיא חובת הדר היא, לאו לחיובי שוכר מייתי לה, אלא ה"ק, פשיטא שהמשכיר אינו חייב במזוזה מדאורייתא כיון שאינו דר שם (בקביעות), ברם הן אמנם דהשוכר פטור ממזוזה מה"ת, אמנם למה המשכיר פטור, ע"ז בא רב משרשיא ליתן טעם לזה שהמשכיר אינו חייב במזוזה, דכיון שאינו דר שם, פי', שאם ירצה לא ידור בו אלא ישתמש בו לתבן וקש, לכן לא מיחייב, הואיל ובידו שלא לדור בו.

וי"ל דזהו החידוש של רב משרשיא. דהברייתא בב"מ דף ק"ב מדברת בשלא הי' המשכיר דר בהבית אלא שהשכירו, ועל זה אמרו כברייתא שם המשכיר בית לחבירו על השוכר לעשות לו מזוזה, דהשוכר חייב בהמזוזה ולא המשכיר, כיון שהמשכיר אינו דר בהבית.

והביאור בזה הוא, כנ"ל, דהפירכא בגמ' דב"מ שם מזוזה על מי יש לפרשה על שתי אופנים, וכנ"ל: אופן הא' דהשאלה היא על חיוב הקביעות, ואופן הב' דהשאלה היא על חיוב התשלומין. ומיירי שהמשכיר הי' דר בהבית והי' מחוייב במזוזה ולא קבע ולא קיים מצוותו, ואח"כ הלך והשכיר את הבית, ועל זה שואלת הגמ' מזוזה על מי, היינו האם חייב המשכיר במזוזה, כיון שלא קיים מצותה עד עתה, ואעפ"י שחיוב המצוה מתחדש בכל רגע ועכשיו דר בו השוכר, מ"מ כיון שהמשכיר לא קיים את המצוה בשעת חלות המצוה, לכן יהי' מחוייב לקיימה עכשיו. ואינו מביא ע"ז לפשוט מהברייתא, כי י"ל שהברייתא מיירי שלא הי' המשכיר דר שם שלכן הי' המשכיר פטור, ולכן אמר דמזוזה חובת הדר היא. או י"ל ששילם השוכר את המעות בשעת השכירות, דלדעת הירושלמי (פסחים פ"ד ה"ט, הובא בתוס' ערכין דף כ"א ע"א ד"ה הכי קאמר) הוי קנין לזמן קצוב והוי כדין מכירה דהלוקח מחוייב במזוזה, ואין לנו דין עם המוכר, והוי כמו ששכר מעכו"ם. ועל זה אומרת הברייתא דהשוכר חייב במזוזה לאחר שלשים יום, והוא כשהמשכיר לא הי' חייב מעולם במזוזה שאז אכן חייב השוכר.

ואופן השני י"ל דשאלת הגמ' מזוזה על מי פירושה: מי משלם עבור המזוזה וקביעתה, דכיון דהמשכיר לא קבע את המזוזה כשהתחייב בה, א"כ השוכר צריך לקבוע את המזוזה, ומפסיד עי"ז ממון, דכיון דאסור לו לדור בהבית בלא מזוזה, א"כ הרי זה הפסד ממון להשוכר. וע"ז פשט להו רב ששת: האמר רב משרשיא מזוזה חובת הדר היא, ופירש"י: דדרשינן ביתך – דרך ביאתך וכו', היינו דביאתך הוא המחייב במזוזה, דמי שיש לו זכות הכניסה הוא המחוייב במזוזה, וא"כ לא שייך לומר דמפני שהמשכיר לא קיים מצותו עד עתה לכן יהא המשכיר חייב עכשיו לעשות מזוזה, דהרי עכשיו השכיר את הבית לאחר ואין לו להמשכיר שוב זכות כניסה בהבית, ומה שעבר עבר, ולא שייך שישלם עבור השוכר, דכניסת השוכר ("ביאתך") היא המחייבת את הבית במזוזה.

וזהו שכתבו החוס' דרב משרשיא נתן הטעם לפטור את המשכיר ממזוזה ¹²³⁴⁵⁶⁷אח"ח כיון שעכשיו אינו דר שם, ואם ירצה לא ידור בו שוב, ואעפ"י שהי' דר שם עד עתה, מ"מ עכשיו שייך יותר לחיובו של שוכר, כיון שעכשיו השוכר יש לו זכות כניסה בהבית, אם לא הי' חסרון בו מצד ביתך שהדיוור של השוכר אין זה דיוור קבוע לחייב אותו במזוזה, אבל עיקר מימרא דרב משרשיא הוא לפטור את המשכיר, דאעפ"י דמקודם הי' דר שם והיתה הביאתך מחייבת אותו, מ"מ עכשיו שהשכיר את הבית הרי המשכיר הוא כאיש זר לבית זה ולכן המשכיר פטור ממזוזה. והשוכר אינו חייב כ"א מדרבנן, אחר ל' יום, דנראה כמו שהיא שלו, והיינו לא מפני שיטעו לומר שלא שכר כ"א קנה, שהרי זה אפשר להוודע, אלא עצם השכירות עצמה נראית כמו שהיא דירה קבועה.

— ט —

ולפי המבואר דגם לפירוש השני שבתוס', דמה"ת שוכר פטור ממזוזה, דדרשינן ביתך לאפוקי בית אחרים, העיקר הוא הדרשה השני' ביתך בראתך, היינו דהביאתך צריכה שתהא שלו, ולא בתורת שכירות, דשוכר אינו יכול לקבוע את הבית של המשכיר לבית דירה שלו.

ובזה מחולקים הלשונות, דלפי' הא' שבתוס' דביתך לא אתא לאפוקי בית אחרים, דהיינו שוכר, אלא שגם שוכר יכול לקבוע את ביתו של המשכיר לבית דירה שלו, ועי"ז יתחייב במזוזה מה"ת, וללשון השני דחיוב שוכר במזוזה הוא מדרבנן, אין השוכר יכול לקבוע את בית המשכיר לבית דירה שלו, ולכן מן התורה אינו חייב במזוזה. דלפירוש הא' דביתך דרך ביאתך צריך שיהא הביאתך באופן שיהא לו זכות כניסה, ולפיכך שוכר חייב דהרי יש לו זכות כניסה בהבית ששכר. ולפירוש השני צריך שהזכות הזאת תהי' שלו, ולא בתורת שכירות, ובפרט לשיטת החוס' דשכירות הוא שיעבוד בעלמא וכדי שיתחייב במזוזה הוא מכח בעלותו על הבית, אלא צריך שדירתו בבית תהא משום שהוא ביתו, ושוכר אע"ג דיש לו קנין שכירות לדור בבית, מ"מ אין הבית קנוי לו אלא למה ששוכר, כמבואר ברמב"ם בפכ"ג מהל' מכירה ה"ח שכתב שם: מה הפרש יש בין הקונה שדה זו לפירותי' ובין השוכר שדה מחבירו, שהקונה שדה לפירותי' יש לו לנטעה או לזרעה כל זמן שירצה או להובירה,

בדין שוכר לענין חיוב מזוזה / מז

והשוכר אינן כן (עכ"ל), אלא דר בשל חבירו כפי רצון המשכיר ומשלם לו שכר, וזה נתמעט מביתך ולא של אחרים, דאינו חייב במזוזה אלא הדר בבית מכח זכותו וקנינו ולא הדר בבית של אחר, (ותו דמהא דשומר שכר חייב בגניבה ואבידה, דיש לו חיוב שמירה על גוף החפץ, הרי"ז ראי' דאינו קנוי לו לקבוע בו דברים כפי רצונו, וכן הוא בשוכר, משא"כ במקח דהוא בעלים על החפץ אינו חייב אלא כשומר חנם. ובמקום אחר הארכתי בזה).

ולפי"ז הלוקח בית לזמן קצוב, דיש לו קנין בהבית לדירה, חייב במזוזה מה"ת לכו"ע, דהוא עדיף משוכר, הואיל והוא דר בהבית מכח קנינו. ולפי מה שנתבאר דלחיוב מזוזה לא בעינן ביתך, אלא שהביאתך בבית תהא מכח קנינו ולא שנוטל זכות דיור משל אחר אפילו בגדר קנין הגוף לפירות, וכיון שכן אי"צ לומר כמו שכתב הגרע"א דהרשב"א דמחייב ישראל וגוי שותפים הוא כשיטה הראשונה דהתוס' דשוכר חייב במזוזה מה"ת, דלא בעי ביתך ממש, דכל שדר בבית צריך מזוזה, ולכן אף שותפות גוי אינה פוטרת, דמ"מ הישראל חייב במזוזה, וכמו שוכר מעכו"ם, דמה בכך דיש לגוי שותפות בבעלות של הבית. אבל המרדכי סובר דשוכר אינו חייב במזוזה, דביתך בעינן לחייב במזוזה ובית שכור לא קרינן ביתך, א"כ י"ל דכשיש לגוי שותפות לא הוי ביתך המיוחד.

ברם לפי האמור דלכו"ע אי"צ ביתך אלא זכות בהביאתך, דאע"ג דשוכר פטור ממזוזה מדאורייתא כדסבירא ל' להרשב"א בגמ' שבת הנ"ל, היינו מפני דהזכות שלו בהבית הוא על ידי שכר ובהגדרה, וזה נתמעט מביתך ולא של אחרים (דהוא מחוייב בשמירה עבור אחרים, עבור המשכיר), אבל שותפות אי"ז בשביל אחרים, אלא בשביל עצמו. ולכן שפיר מחייב במזוזה גם אם ישראל וגוי הם שותפים בהבית. והמרדכי שפוטט הוא משום דס"ל דבעינן לחיוב מזוזה בית המיוחד לו, ופשוט.

ובזה יש ליישב מה שהקשה הגרע"א שם בתשובה, דמ"ש הש"ך ביו"ד הל' מזוזה סימן רפ"ו ס"ק כ"ח דהא דהשוכר בית בחו"ל קודם שלשים יום פטור ממזוזה כו' הוא מפני "שאינו נקרא עדיין דירה", הן דברי תימא, דתוס' לא כך כתבו ביומא רק לאותו צד דשוכר מדאורייתא חייב, אבל למאי דקיי"ל שוכר לעולם פטור דאורייתא, ולאחר ל' יום מדרבנן הוא דחייב, דמחזי כשלו, ממילא הא דתוך ל' יום פטור דאוקמי אדינא. עכ"ל.

ולפי האמור הפירוש בש"ך הוא כך, דזה שכתב דבפחות משלשים יום פטור ממזוזה מפני שאינו נקרא עדיין דירה הוא גם לפי השני שבתוס' הנ"ל, והיינו משום דכיון דהחיוב דשוכר במזוזה הוא מדין ביאתך, אלא דכדי לקבוע ביאתך צריך שיהי' שלו, שלכן שוכר פטור ממזוזה מן התורה, דמעולם אינו שלו, כדי לקבוע שם דירתו דמשלם שכר כנ"ל, אלא אחר ל' יום נראה כשלו. וזה הי' קשה להש"ך, דמי אומר דעל זה צריך ל' יום דוקא, דמאי נפקא מינה בין שלשים יום לפחות משלשים יום. ועל זה כתב הש"ך דהפטור דשוכר ממזוזה בפחות מל' יום הוא מפני שאינו נקרא עדיין דירה, ובמילא לא שייך לומר שנראה כשלו בזכות הדירה, אך לאחר ל' דנק' דירה, אז אמרינן דנראה שיש לו זכות דירה בהבית, ולכן חייב אז במזוזה.

ומה שכתבו התוס' במנחות דשוכר חייב במזוזה לאחר ל' יום מפני דאז בית דירה ידי' הוא, הוא טעם למה הקפידה הגמ' על ביתך – ביאתך ולא על עיקר הבית, למי שייך וכדרשת ביתך ולא בית של אחרים, ועל זה כתבו התוס' דעיקר ההיכר למי שייך הבית הוא בענין דביתך – ביאתך, היינו למי שיש זכות כניסה להבית, ולא בענין דביתך ולא של אחרים, היינו בעצם הבית, דזה אינו ידוע לשום אחד אלא להבעל הבית. ולכן כתבו דהעיקר הוא מה שנראה כשלו ע"י זכות הדירה.

אבל אבל אחרי כל זה תמוה למה קבעו חכמים הזמן דשלשים יום, ולא עשרה ימים. ועל זה כתב הש"ך שאינו נקרא עדיין דירה, היינו דאין שום דירת קבע פחות משלשים יום אלא דירת עראי, ובזה אין נראה כשלו.

— י —

וכיון שכן יש להצדיק את בעל סידור דרך החיים שהעתיק מהשו"ע השוכר בית בחו"ל עד שלשים יום פטור, דמזה אפשר לדייק דאם שכר על יותר מל' חייב במזוזה מיד, היינו שאם שכר ליותר מל' חשיב מעיקרא דירת קבע, ותמה על דבריו בנחלת צבי דצ"ע מנין לו זה, דהא ניחא לשיטה ראשונה שבתוס' דשוכר חייב במזוזה מדאורייתא, ע"כ כששוכר ליותר מל' חשוב מעיקרא דירת קבע, אבל לשיטה בתרייתא דהתוס' ורוב ראשונים דחיוב דשוכר במזוזה הוא מדרבנן אף לאחר ל' מפני שנראה שהוא שלו, ובפחות מל' אין שום חיוב וא"כ קבע את

המזוזה בשעת הפטור, ועיי"ש בסוף דברי הנ"צ שכ' שאין לקבוע מזוזה קודם שלושים יום, ולכאור' משמע מדבריו שהוא מפני הדין דתעשה ולא מן העשוי, וכמו שהבאנו לעיל ממנ"ח.

ברם לפי דעתי דאין צריך ביתך ממש, אלא ביתך לענין **ביאתך**, וכן"ל ¹²³⁴⁵⁶⁷אח"כ שצריך שהביאתך תהא שלו, ובשוכר הנה מעולם לא תהי' הביאתך שלו, ברם כיון שהנידון הוא לגבי ביאתך, ובזה אין הבדל בין פחות ליותר מל' יום, כי לאחר שלשים יום יהא ביאתך כמו שהוא עכשיו, אלא החילוק היחידי הוא לענין הרואים, כי לאחר ל' יום יהא נראה כאילו הוא שלו, ולכן גם אם שכר ליותר משלשים יותר כבר הותחל הביאתך משעה ששכר.

ועכשיו א"ש סוגיא הא דלשכת פרהדרין היתה לה מזוזה אפילו לשיטה ^{אוצר החכמה} השני' שבתוס' דשוכר פטור ממזוזה מדאורייתא, והיינו עפ"י מה שנתבאר אצלנו לעיל דלכו"ע לא בעינן לחיוב מזוזה קנין בבית שיקרא ביתך ולא של אחרים, והא דעד ל' יום פטור (וכן הא דממעטינן בית של הפקר) הוא משום דלאו בית דירה ידי' הוא (וכן בשל הפקר לא הוי דירה שלו). ובשוכר הוא דפליגי הראשונים אי חשיב דירה ידי' הואיל ויש לו זכות בית לדירה, או דמ"מ לא קרינן ב' ביתך, דהוי דירה הבאה מכחו של משכיר ואין זה דבר קבוע, דהדבר עומד להשתנות כשיוחזר הבית להמשכיר.

אבל דירתו של כה"ג בלשכת פרהדרין היתה דירת קבע, דלכך עומדת הלשכה. וזהו שהקדים הרמב"ם בפ"ה מהל' כלי המקדש ה"ז: ובית יהיה לו מוכן במקדש, והוא הנקרא לשכת כה"ג וכו', ועל כן חייב במזוזה אע"ג דלא הי' לו לכה"ג קנין בהלשכה, דשל הקדש היתה.

וזהו הביאור בתוס' לצד השני דתרי ביתך כתיבי, חד לביתך ולא של אחרים (וכדרשת הירושלמי ביתך ולא בית חבירך), וחד דרשינן ביתך דרך ביאתך, דביתך ולא של אחרים בא למעט דהפטור בשכירות הוא משום דלא מיקרי קביעות דירה כיון שהוא בתורת שכירות, ולא משום שצריך שיהא הבית שלו.

ולכן אעפ"י שאמרו ביומא דף י"ט ריש ע"א אמר רב פפא, שתי לשכות היו לו לכהן גדול, אחת לשכת פרהדרין ואחת לשכת בית אבטינס

וכו', ברם קביעת המזווה היתה רק בלשכת פרהדרין ולא בלשכת בית אבטינס, דלשכה זו היתה בקביעות לדירת כה"ג, משא"כ בית אבטינס, וכן בבית האבן לכהן השורף את הפרה לא היתה מזווה מפני שלא היתה בקביעות לדירה כלל.

וכיון שכן מובן דאם הרב מייחד לי' לעבדו בית דירה שידור בו, אע"ג שהעבד אין לו קנין כלל בבית דירתו, בכל זאת כיון דבמציאות הוא דר בבית ^{אוצר החכמה} דירה זה וקבע כאן את דירתו, שפיר הוא דחייב במזווה, דזו תקרא ביתך דרך ביאתך. משא"כ בשוכר אין נקרא דירה של קביעות, ולכן ג"כ בית הפקר פטור ממזווה, וכן"ל.

— יא —

אח"ח 1234567

וכיון שכן י"ל דבית גזול (עיין בתוס' שבועות דף מ"ב ע"ב ד"ה שומר, ובהגהות הגר"א שם), אע"ג דהבית אינו של הגזולן דגזול אינו קונה ולא הוי ביתך, מ"מ איכא למימר שהוא חייב במזווה, דכיון דהוא בידו של הגזולן, והנגזל אינו יכול להוציאו מידו, א"כ הגזולן חייב במזווה, משום דבמזווה לא בעינן שיהא בגדר שלו, לא רק לפירוש הראשון אלא גם לפירוש השני שבתוס', אלא בעינן שהבית יהא בגדר דירת קבע, ברם אם היינו מפרשים ביתך ממש דבעינן שיהא הבית שלו, אז ה"י הדין נותן דבית הגזול פטור ממזווה. (ויש לעיין בזה בירושלמי פ"א דברכות ה"ה דאמרינן התם וכתבתם על מזוזות ביתך, ביתך ולא בית חבירך, ויליף מזה לענין לא תחמוד דבית הגזול פטור מן המזווה. ויש הרבה להאריך בזה, ואכ"מ).

וזה עכשיו מצאתי בספר דובב מישרים להגאון מטשעבין ז"ל שנשאל שאלה הנ"ל (בסימן י"ד) אם דעתו לדור יותר משלשים יום אי מחוייב לקבוע המזווה תיכף או לא, ואחרי שהביא שם דעת הגאון מליסא דמחוייב לקבוע תיכף, ודעת הנחלת צבי דאינו חייב לקבוע תיכף רק אחר שעברו שלשים יום, השיב הגאון בעל דובב משרים כדעת הגאון מליסא, ומסתמך שם מהא דאמרינן ביו"ד הל' צדקה סימן רנ"ו סעיף ה' דאם בא לעיר כדי להשתקע, כופין אותו מיד ליתן הצדקה. ועיין ביו"ד שם הל' נדרים סימן רי"ז סעיף ל"ב ובאו"ח הל' יו"ט סימן תכ"ט בח"י אות ה'. אלמא דאזלינן בתר מחשבתו שדעתו להשתקע משו"ה הוי כאילו דר שם

כבר שלשים יום תיכף, ה"נ לענין מזוזה כיון דדעתו לדור שם יותר משלשים יום א"כ חשוב כדר בה דירת קבע תיכף וחייב במזוזה תיכף.

וכל דבריו תמוהים, דהרי הנחלת צבי כתב דזהו רק לפירוש הראשון בתוס' דשוכר חייב במזוזה מדאורייתא, ברם לפירוש דצריך שיהא הבית שלו, א"כ מעולם לא יהא חייב במזוזה אלא מדרבנן מפני שנראה כשלו, אתמהא.

ואח"כ ממשיך שם בתשובה ומביא ראי' מלשכת פרהדרין יומא דף כ"א, וכותב: והלא הכה"ג לא הי' דר בה אלא שבעת ימי הפרישה לבד, וא"כ מאי חייב במזוזה וכו'. אולם הנ"ל בפשיטות כיון דהלשכת פרהדרין היתה מוכנת עבור כה"ג בכל שנה ושנה, ובמשך השנים תהי' דירתו שם יותר מל' יום, ע"כ שפיר חייב במזוזה, עכ"ל, עיי"ש.

דירה זמנית

והביאור בזה הוא כנ"ל, דמכאן ראי' דאין צריך שהבית יהי' שלו, אלא בזה שעושה את הבית לדירה זהו המחייבו במזוזה, ואם הוא דירה קבועה, מחוייב במזוזה מיד, אלא דהתוס' ס"ל דשוכר אינו יכול לקבוע את הבית לדירה, כיון שאינו שלו. ברם מדרבנן אחר שעברו שלשים יום מחוייב הבית לקבוע בו מזוזה.

וא"כ מי שהי' דעתו לדור בבית שכור יותר משלשים יום, תיכף הוא קובע את הבית עצמו לשם דירה וחייב במזוזה (מדרבנן). וזהו כנ"ל.

הרי דגם הגאון מטשעבין הוכיח כדעת סידור דרך החיים לקבוע המזוזה תיכף כיון שיש בו דירת קבע, וכנ"ל, וכן הבאתי לעיל דמחוייב במזוזה, וכנ"ל בכל האמור, ות"ל שכוונתי לדעתו הגדולה.

והסיכום להלכה למעשה הוא: דעכשיו ששוכרים דירה על יותר משלשים יום צריך לקבוע מזוזה מיד, ובפרט כששוכרים וכותבים על זה חוזה ("קאנטראקט", "ליס"), דכיון שעושים על זה החוזה, הרי קבע את עצמו באופן רציני לדור בהבית יותר משלשים יום ומחוייב במזוזה תיכף. ולפי מה שהעליתי נראה לפענ"ד שמצד הדין צריך ג"כ לברך ע"ז מיד, כפסק הגאון מליסא והגאון מטשעבין הנ"ל.

רשימת הקונטרסים שכבר יצאו לאור לקראת כמה מחגי ומועדי השנים

קונטרס	הנושא	יו"ל לקראת
א	בענין בל תוסיף ובל תגרע <small>א"ת 1245/1</small>	חגה"פ תשנ"ג
ב	בענין כפרת שעיר המשתלח	יוהכ"פ תשנ"ד
ג	במצות ישיבת סוכה	חגה"ס תשנ"ד
ד	בדין מצה של גזל ושל טבל	חגה"פ תשנ"ד
ה	בסוגיא דעליית הגורל מתוך קלפי	יוהכ"פ תשנ"ה
ו	בדין חציצה בהלכות טבילה ובכל התורה	חגה"ס תשנ"ה
ז	בדין איסור חמץ בקבלת אחריות	חגה"פ תשנ"ה
ח	בענין הזיות יום הכיפורים	יוהכ"פ תשנ"ו
ט	בענין תעשה ולא מן העשוי	חגה"ס תשנ"ו
י	בענין הלאו דלא תשחט על חמץ	חגה"פ תשנ"ו
יא	בדין עירוב תבשילין	חגה"ס תשנ"ו
יב	בענין קטורת של יום הכיפורים ושל שאר ימות השנה	יוהכ"פ תשנ"ז
יג	בדיני מידת גודל הסוכה	חגה"ס תשנ"ז
יד	ביזוי מצוה ואיסור השתמשות בנר חנוכה	חנוכה תשנ"ז
טו	א) בדין לילה ויום במצות פורים ב) בענין אף הן היו באותו הנס	פורים תשנ"ז
טז	בדין של ושמרתם את המצות	חגה"פ תשנ"ז

קונטרס	הנושא	יו"ל לקראת
יז	בענין קבלת גירות	חגה"ש תשנ"ז
יח	בסוגיא דקידוש ידים ורגלים	יוהכ"פ תשנ"ח
יט	א) בדין דופן עקומה, ב) באיסור הנאה מעצי הסוכה ונוי'	חגה"ס תשנ"ח
כ	הדלקת נרות חנוכה בשמן שריפה	חנוכה תשנ"ח
כא	בדין מוציא את הרבים ידי חובתם	פורים תשנ"ח
כב	בדין מי פירות אין מחמיצין	פסח תשנ"ח
כג	בדין תנופת שתי הלחם	חגה"ש תשנ"ח
כד	בענין יום טוב שני של ראש השנה ושאר יו"ט שני של גליות	ר"ה תשנ"ט
כה	בדין כהן גדול ביום הכיפורים	יוהכ"פ תשנ"ט
כו	בדין פסל היוצא מן הסוכה	חגה"ס תשנ"ט
כז	בדין קריאת ההלל בחנוכה ומועדים	חנוכה תשנ"ט
כח	בדין קריאת התורה והמגילה	פורים תשנ"ט
כט	בדין ביעור חמץ ביום טוב ובענין "מתוך שהותרה"	חגה"פ תשנ"ט
ל	בענין מתוך שהותרה לצורך, חלק שני	חגה"ש תשנ"ט
לא	בדין שמחה במועדים ובראש השנה	ר"ה תש"ס
לב	בענין השעירים של יום הכיפורים ושאר המועדים	יוהכ"פ תש"ס
לג	בדין סוכה שתחת סוכה	חגה"ס תש"ס
לד	בדין למעלה מעשרים אמה בנרות חנוכה, סוכה ומבוי	חנוכה תש"ס

קונטרס	הנושא	יו"ל לקראת
לה	בדין הרהור כדיבור דמי או לאו כדיבור דמי	פורים תש"ס
לו	בדין חמץ ושאור שנפסלו מאכילת כלב	חגה"פ תש"ס
לז	בענין אין איסור חל על איסור ומושבוע ועומד מהר סיני (ח"א) <small>אוצר החכמה</small>	חגה"ש תש"ס
לח	בענין נאמנות עד אחד ופסולי עדות	קיץ תש"ס
לט	בענין יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר	ר"ה תשס"א
מ	בענין אין איסור חל על איסור, ובענין איסור כולל ומוסיף (ח"ב מקונטרס ל"ז)	יוהכ"פ תשס"א
מא	בענין איסור דרבנן אי חשיב ראוי מדאורייתא	חגה"ס תשס"א
מב	בדין הדלקת נרות חנוכה בערב שבת	חנוכה תשס"א
מג	בדין עדי ראיה וידיעה בקידושין	חתונה תשס"א
מד	בדין פורים משולש הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין זמן הסעודה בפורים שחל בערב שבת	פורים תשס"א
מה	בענין איסור הנאה וחצי שיעור בחמץ הוספה: תשובה הלכה למעשה בהנהגת סעודת שבת בערב פסח שחל בשבת	חגה"פ תשס"א
מו	בענין תרומה וביכורים בשביעית	חגה"ש תשס"א
מז	בענין עומר ושתי הלחם בשביעית הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין טעה בברכה ראשונה של קריאת התורה	ט"ו באב תשס"א

קונטרס	הנושא	יו"ל לקראת
מח	בענין בכור ממעשר שני ופירות שביעית הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין חיוב מזוזה בחנויות שלנו <small>אוצר החכמה</small>	ר"ה תשס"ב <small>אח"ח 1234567</small>
מט	בענין אברי שעיר המשתלח ובענין אפר של הנשרפים והנקברים הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין הפרשת חלה	יוהכ"פ תשס"ב
נ	בענין פרוץ כעומד ועומד מרובה על הפרוץ הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין ביטול צורת האות לצורך תיקון	חגה"ס תשס"ב
נא	בענין בדין תוך כדי דיבור כדיבור דמי הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין ברכה אחר עשיית המצוה בתוך כדי דיבור	חנוכה תשס"ב
נב	בדין עמידה בקריאת התורה, במגילה ובשאר המצוות הוספה: ב' תשובות הלכה למעשה: (א) במה שאין אנו נזהרים מאחיזת המגילה בידיים, (ב) האם יוצאים ידי חובת משלוח מנות לפני פורים	פורים תשס"ב
נג	בדין צליית הפסח הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין כוס שלישי במי ששכח יעלה ויבוא בברהמ"ז	חגה"פ תשס"ב
נד	בסוגיא אי זריקה שלא לשמה מתרת את שתי הלחם באכילה הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין אם נכון לעשות מצוה בלא ברכה כשא"א לברך	חגה"ש תשס"ב

קונטרס	הנושא	יו"ל לקראת
נה	בדין שליחות יד הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין ברכה על געפילטע פיש ושניצעל וכו'	ט"ו באב תשס"ב
נו	בדין שופר של עולה	ר"ה תשס"ג
נז	בדין נשיאת כפים בנעילה הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין כהן שאינו יכול לעמוד לנשיאת כפים	יוהכ"פ תשס"ג
נח	בענין נוי סוכה	חגה"ס תשס"ג
נט	בענין היסח הדעת בקדשים הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין חיוב הדלקת נר חנוכה לנוסע ברכבת	חנוכה תשס"ג
ס	בדין חיוב הפרשת חלה בהעושה עיסה ע"מ לחלקה הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין המתיר נדרו להתענות – האם מפסיד בזה את שכר קיום נדרו והתעניות שכבר התענה עד עתה	פורים תשס"ג
סא	בדין עשיית העיסה לענין חלה ומצה וכו' (המשך לקונטרס הקודם) הוספה: בענין אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן	חגה"פ תשס"ג
סב	בענין הפרשת חלה משעת נתינת המים בקמח הוספה: ב' תשובות הלכה למעשה: א) בדין מי ששכח להזכיר קדושת יו"ט בקידוש של יו"ט שחל להיות בשבת ב) בדין אם לעשות עירובי חצירות ועירובי תבשילין ביחד, ובברכה אחת	חגה"ש תשס"ג

יו"ל לקראת

הנושא

קונטרס

ט"ו באב תשס"ג

1234567

סג בענין אי שכירות ליומא ממכר הוא
הוספה: תשובה הלכה למעשה בדין
טבילת כלים השכורים מעכו"ם

קונטרס זה מוקדש

לעילוי נשמת

בני היקר, הבחור התמים, סופר סת"ם

שלום דובער ע"ה

ריוטפארט

נקטף בימי עלומיו, בן כ"א לחייו

עלתה נשמתו השמימה ביום שמחת תורה

כ"ג תשרי ה'תשס"א

אוצר החכמה
1234567

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים